

УДК 343.135 (477)

Назимко Єгор Сергійович,
перший проректор Донецького юридичного інституту
МВС України, доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник
(Донецький юридичний інститут МВС України)

Обод Андрій Валентинович,
ад'юнкт
(Донецький юридичний інститут МВС України)

ЗАХОДИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ, ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ НЕПОВНОЛІТНІХ, У ДОКТРИНІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

У статті розглядаються сучасні підходи вчених до визначення статусу заходів кримінально-правового характеру, пов'язаних із позбавленням неповнолітніх волі в Україні. Аналізуючи окремі положення зазначених підходів та кримінального законодавства країни, автор висловлює власну думку та пропонує шляхи вирішення тих чи інших проблемних питань. Особлива увага приділяється інституту короткострокового позбавлення волі.

Ключові слова: неповнолітні, заходи кримінально-правового характеру, позбавлення волі, арешт, домашній арешт, кримінальне законодавство, ювенальний.

Кримінальне право України — складна багатогранна наукова галузь, яка складається з низки інститутів, котрі, у свою чергу, утворюють систему кримінально-правових явищ. Як правильно зазначили М. І. Панов та Г. М. Анісімов, «наука кримінального права як система знань у вигляді ідей, поглядів, концепцій, теорій, вчень щодо кримінального закону, кримінальної відповідальності, злочину і покарання знаходить своє логіко-лінгвістичне і юридичне закріплення у її понятійному апараті: системі категорій, понять, термінів і юридичних визначень. Ці елементи обумовлені як предметом даної науки, так і значним масивом знань інших наук, що впливають на зміст науки, кримінальне право і законодавство» [1, с. 133]. Отже, кримінальне право як наука не може існувати без систематичних наукових досліджень, які дають можливість зводити норми кримінального законодавства у відповідність до сучасних вимог. У цьому контексті зазначимо, що інститут кримінальної відповідальності неповнолітніх взагалі та кримінально-правові заходи, пов'язані з позбавленням волі неповнолітніх, зокрема потребують особливої уваги з боку вчених. Упущення під час конструювання норм, присвячених кримінальній відповідальності, покаранню та звільненню від покарання неповнолітніх, можуть призвести не тільки до втрати ними своєї дієвості та загального сакрального сенсу, а й спричинити шкоду несталій підлітковій психіці.

Тому правильною є думка вчених про те, що неповнолітні є вразливими і сприйнятливими до негативних впливів, що часто призводить до психологічних травм, оскільки у них, у підлітків, ще не сформовані особисті якості, які б їх стримували від необдуманих вчинків. Відповідно, щодо неповнолітніх правопорушників більш виправданим є не кримінальне покарання, навіть якщо воно не пов'язане з позбавленням волі, а інші заходи кри-

мінально-правового характеру, спрямовані на формування у них законослухняної поведінки [2, с. 1]. Формування особистості має обмежений період, у процесі виховання й соціалізації у неповнолітніх спостерігається мінливість кола і змісту соціальних позицій, соціальних функцій. Ефективність у боротьбі з правопорушеннями підлітків може бути досягнута тільки в їх попередженні, своєчасному виявленні й усуненні причин, які породжують ці правопорушення, що є також запорукою й успішної соціальної адаптації звільнених від відбування покарання. Причому головним напрямком у справі боротьби з правопорушеннями неповнолітніх повинна бути ефективність заходів попередження індивідуальної злочинної поведінки, диференціація виховних і примусових заходів впливу [3, с. 7]. Таким чином, ювенальні кримінально-правові дослідження для будівництва повноцінної правової європейської держави є важливими та актуальними. Але варто зазначити, що на сьогоднішній день доктрина кримінального права в частині особливостей відправлення правосуддя щодо неповнолітніх, на жаль, залишається недостатньо розробленою та потребує подальших вивчень. З огляду на зазначене, а також з метою удосконалення існуючих прогалин пропонуємо розглянути найбільш цінні, у межах нашого дослідження, наукові праці в галузі ювенального кримінального права України.

З моменту прийняття у 2001 році чинного Кримінального кодексу України до питань кримінальної відповідальності неповнолітніх, покарання та звільнення від покарання зверталися такі вчені, як Н. Л. Березовська, В. М. Бурдін, Є. М. Вечерова, Т. О. Гончар, О. В. Дашенко, Ю. В. Єгорова, А. О. Клевцов, О. О. Книженко, Н. Я. Ковтун, В. П. Козирева, А. Ю. Коновалова, Н. М. Крестовська, О. М. Литвинов, В. О. Меркулова, Є. С. Назимко, Н. А. Орловська, Л. М. Палюх, Т. І. Пономарьова, О. О. Северин, О. О. Ямкова, А. О. Яровий та інші. Однак зазначені вчені здебільшого працювали над конкретною проблемою та лише побічно розглядали супутні питання особливостей відправлення правосуддя щодо неповнолітніх.

Так, наприклад, В. М. Бурдін зазначає, що «аналіз нормативних актів минулих часів, що були чинними в Україні, свідчить про наступність окремих концептуальних положень, які стосуються кримінальної відповідальності неповнолітніх і, власне, забезпечують функціонування інституту кримінальної відповідальності неповнолітніх. Зокрема, йдеться про: необхідність законодавчого виділення особливого підходу до регулювання кримінальної відповідальності неповнолітніх; встановлення системи пом'якшення відповідальності, яка диференціюється залежно від конкретних вікових періодів розвитку особи неповнолітнього; пошук нових та пом'якшення наявних покарань; особливу увагу особі неповнолітнього» [4, с. 8].

Дійсно, зазначені вченим шляхи вдосконалення ювенального кримінального права є доцільними, оскільки з моменту висвітлення зазначених В. М. Бурдіним пропозицій у дисертаційному дослідженні за темою «Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх в Україні» (зважаючи на дату його захисту — 2002 рік), законодавство в частині кримінальної відповідальності неповнолітніх майже не зазнало змін. Актуальною залишається проблема диференціації віку, з якого встановлюється кримінальна відповідальність відповідно до тяжкості злочину. На сьогоднішній день перелік суспільно небезпечних діянь, за які неповнолітній несе кримінальну відповідальність з чотирнадцяти років, є застарілим, а іноді — навіть невинуватим. У цьому випадку доцільно вести мову про створення системи пом'якшувальних кримінально-правових заходів. Зрозумілою та актуальною вбачається пропозиція вченого приділити більше уваги особі неповнолітнього злочинця як в умовах досудового та судового розслідування, так і під час відбування покарання та звільнення від нього. Так, застосування до неповнолітніх кримінально-правових заходів, пов'язаних із позбавленням волі, потребують поміщення підлітка не тільки в нові побутові умови, а й особливе оточення. Отже, він буде вимушений займати свою власну ланку в новому (як правило, у вже сформованому) колективі з певною ієрархією. У таких обставинах

важливо мати міцну життєву позицію (що в підлітковому віці є, скоріше, винятком) та бути мотивованим на виправлення, а не на вдосконалення злочинних навичок та вмінь.

Щодо останньої тези цікаву думку має А. О. Яровий, який зазначає, що «аналіз усього різноманіття видів входження неповнолітніх у соціальне середовище свідчить, що на процес соціальної адаптації навіть звільнених від покарання підлітків, явище складне й багатогранне, впливають чимало обставин: ефективність виконання покарання у вигляді позбавлення волі; моральна, психологічна й організаційна підготовка засуджених до звільнення; усвідомлене засвоєння засудженими нових соціальних ролей після звільнення від покарання; відновлення соціально корисних зв'язків, правового статусу громадянина. На жаль, на сьогоднішній день перелічені обставини все ще мають, так би мовити, негативне забарвлення, характеризуються знаком «мінус». Це результат деформації правових інститутів, адміністративно-силового характеру формування кримінально-виконавчої політики. На практиці складається так, що, караючи винну особу кримінальним покаранням, держава до того ж ще й позбавляє його багатьох конституційних і цивільних прав. От і маємо подвійне (а то й потрійне) покарання за вчинений злочин. Відторгнення засудженого неповнолітнього від суспільства продовжується іноді довгі роки, навіть і після звільнення від відбування покарання. Держава лише констатує зростання рецидивної злочинності серед звільнених з місць позбавлення волі неповнолітніх, а правильні слова про необхідність реабілітації часто залишаються лише на папері» [3, с. 8].

Таким чином, учений ще раз підтвердив нашу думку про те, що застосування кримінально-правових заходів, пов'язаних із позбавленням неповнолітніх волі, потребує першочергових досліджень щодо психологічних та фізіологічних особливостей неповнолітнього злочинця. Під час відправлення правосуддя щодо неповнолітніх, особливо якщо це стосується його ізоляції від суспільства, важливо дотримуватися, у першу чергу, основних принципів кримінального права: співрозмірності, справедливості та економії репресії.

Цікаві пропозиції щодо внесення змін у кримінальне законодавство України також має О. О. Северин. Вчена зазначає, що «з метою вдосконалення комплексної системи покарань, не пов'язаних із позбавленням засуджених волі, а також, беручи до уваги можливість суду щодо належного мотивування прийнятого рішення відносно застосування до неповнолітніх правопорушників (що вчинили злочини невеликої та середньої тяжкості, а в деяких випадках і тяжкі злочини) інших, крім покарання, заходів кримінально-правового характеру, не пов'язаних із позбавленням неповнолітнього волі, доцільно запровадити в чинне кримінальне законодавство такі нові заходи кримінально-правового характеру, не пов'язані з позбавленням неповнолітнього волі: а) передача неповнолітніх до фостерних (прийомних, патронажних) сімей для успішної їх соціалізації; б) медіація; в) пробація. У межах цієї системи запропоновано внести, як уточнення, зміни до розділу XV Кримінального кодексу України такого змісту: «Застосування до неповнолітніх довічного позбавлення волі заборонено»; «Покарання у вигляді позбавлення волі встановлюється на строк від шести місяців до десяти років і застосовується до неповнолітніх у віці старше 16 років», «Неповнолітні у віці до 16 років, які вчинили суспільно небезпечні діяння, підлягають звільненню від кримінальної відповідальності із застосуванням примусових заходів виховного характеру, інших заходів кримінально-правового характеру, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства» [2, с. 10].

У межах зазначеної тези цікавою є пропозиція вченої щодо звільнення неповнолітніх від кримінальної відповідальності у разі вчинення ними злочинів у віці до шістнадцяти років. Вважаємо таку позицію необґрунтованою. Серед аргументів на захист нашої думки можемо зазначити, що, по-перше, застосування примусових заходів виховного характеру замість каральних, беручи до уваги вік неповнолітнього злочинця, є недоцільним, особливо, враховуючи недосконалість самих примусових заходів та незначну різницю в розвитку 14-тирічної та 16-тирічної дитини. А отже, така законодавча позиція може призвести до зростання підліткової злочинності та втрати кримінальним законодавством превентивної

функції. По-друге, існує певний перелік злочинів, за вчинення яких ізоляція неповнолітнього від суспільства необхідна. І, нарешті, по-третє, знову-таки виникає питання, чи можливо застосувати в такому випадку такий примусовий захід виховного характеру, як направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи, з урахуванням того, що вчена вбачає за необхідне застосовувати до підлітків, яким не виповнилося 16 років, кримінально-правові заходи, не пов'язані з їх ізоляцією від суспільства?

Цікавою є думка Н. М. Крестовської, яка акцентує увагу на тому, що «особливістю ювенальної відповідальності є суб'єктний склад охоронних правовідносин, у межах яких вона відбувається, а саме — носієм обов'язку перетерпіти негативні наслідки своєї поведінки є виключно дитина. Її основна функція — виховна, спрямована на правову соціалізацію або ресоціалізацію правопорушника. Ювенальна відповідальність застосовується і виконується не тільки державними органами, але й іншими соціальними суб'єктами, якими є недержавні органи та служби у справах дітей, медіатори, громадські організації, адміністрація навчальних закладів, недержавні суди, недержавні виховні установи тощо» [5, с. 23].

Так, вважаємо зазначену тезу абсолютно правильною, оскільки принцип індивідуалізації відповідальності стосовно неповнолітнього є однією з найважливіших умов здійснення правосуддя щодо неповнолітніх на достатньому рівні. Доцільно зауважено також те, що робота служб, органів, установ тощо теж, у першу чергу, повинна бути спрямована саме на неповнолітнього. Родина повинна брати участь у спеціальних заходах, але лише як допоміжний елемент для перевиховання та виправлення підлітка. Саме в межах цієї думки акцентуємо увагу на тому, що тандем спеціальних органів та родини є найбільш дієвим, а в деяких випадках — навіть дієвішим, ніж ізоляція неповнолітнього від суспільства, яка здебільшого захищає суспільство від негативного впливу злочинця, а тільки потім (в окремих випадках) здійснює позитивний вплив на самого засудженого.

Так, щодо зазначеного Н. Л. Березовська зауважує, що «при відбуванні позбавлення волі неповнолітня особа ізолюється від суспільства, що може призвести в майбутньому до зміни місця проживання, навчання або роботи. Позбавлення волі помітно послаблює соціально корисні зв'язки засуджених. Безумовно, примусова ізоляція не має такої мети, її застосування припускає виключення можливості вчинення засудженими неповнолітніми нових злочинів, створення умов для цілеспрямованого виховного впливу, руйнування негативних зв'язків з асоціальним середовищем. Для деяких неповнолітніх ізоляція — це і є припинення процесу вживання наркотиків, алкогольних напоїв, можливість вирватися з асоціального або злочинного оточення, уникнути сімейного насильства, голоду, можливість одержати мінімально необхідний рівень забезпечення. Однак, на жаль, найчастіше досягається прямо протилежний результат». Учена не заперечує того факту, що «позбавлення волі на певний строк як вид покарання, що застосовується до неповнолітніх злочинців, містить у собі значний виправно-виховний потенціал, а не тільки каральний», але вважає, що «ефективність даного виду покарання багато в чому залежить від наповнення його реального змісту виправно-трудоим впливом» [6]. Зі свого боку Г. Й. Шнайдер, висновки якого базуються на даних численних соціологічних досліджень, вважає, що «саме неповнолітні засвоюють найшвидше протиправні форми поведінки і складають про себе оманливу, негативну думку, яка далі у ході деліквентної поведінки посилюється, перетворюючи їх на дорослих злочинців. Тому у справах неповнолітніх необхідно максимально вдаватися до моделі соціальної реабілітації, одним з елементів якої є відхід в системі кримінальної юстиції від суворих і офіційних реакцій на правопорушення і злочини, як і на їх виконавців, і перехід до таких покарань, які можуть виконуватися із залученням громадських інститутів» [6, с. 38; 7, с. 193].

На нашу думку, на сьогоднішній день позбавлення волі на тривалий строк як дорослих, так і неповнолітніх давно втратило свій первісний сенс та було, скоріше, «пристосовано» до норм сучасного кримінального законодавства через страх законодавця проводити категоричне реформування та вносити корінні зміни в усталену структуру Кримінального

кодексу. Ще з часів свого виникнення позбавлення волі було чи не першочерговим засобом боротьби зі злочинністю та вбачало метою унеможливлення вчинення злочинів тією чи іншою особою, тобто було інструментом захисту суспільства. З урахуванням того, що перед переходом до позбавлення волі (як більш гуманного виду покарання) здебільшого вдавалися до страти, то, звичайно, про перевиховання, виправлення злочинця мова взагалі не велася, головний сенс — позбавитися об'єкта, який завдає шкоди оточуючим, а не викоренити причину. Із розвитком законодавства на допомогу тривалому позбавленню волі прийшло короткострокове — арешт, який, маючи неоднозначну позицію як в доктрині кримінального права, так і в самому кримінальному законодавстві, викликає низку заперечень з боку вчених.

Так, деякі науковці висловлюють думку, що протягом короткого строку позбавлення волі навряд чи на засудженого може бути здійснено належний виправно-виховний вплив, достатній для досягнення цілей покарання. Тут варто взяти до уваги те, що упродовж перших місяців позбавлення волі особа буде перебувати в шоковому стані, і тому загальні засоби впливу, що застосовуються до всіх засуджених, для неї не підійдуть. Її психіка буде заперечувати будь-який вплив і сприйматиме його як ворожий і тимчасовий. Неважко здогадатись, що і ставлення засуджених до таких осіб буде негативним, оскільки вони вже потенційно не можуть бути прийняті до їхнього кола надовго, а тому це буде провокувати лише бажання познуватися над ними і т. ін. Незважаючи на те, що доповнення системи кримінальних покарань таким новим видом, як арешт є, беззаперечно, позитивним моментом нового КК 2001 року, видається, що його законодавче формулювання є не досить вдалим. Справа в тому, що в КК України не розмежовується, чим же арешт відрізняється від короткострокового позбавлення волі... Адже і позбавлення волі також відбувається засудженим в умовах ізоляції... [8, с. 216].

Тобто в сучасній редакції арешт можна вважати «ознайомчою версією» позбавлення волі на певний строк. Вважаємо, що, застосовуючи до неповнолітніх як покарання арешт, треба пам'ятати, що навіть у випадку, коли оточення під час відбування покарання прийме неповнолітнього та комунікативні проблеми не виникнуть, може відбуватися обмін злочинним досвідом, планування спільної злочинної діяльності. Оскільки строк арешту є невеликим, заплановане може бути вдало втілене у життя. Цікавим у цьому контексті також є домашній арешт, який останнім часом набуває популярності.

Так, наприклад, Н. А. Мирошниченко зазначає, що «взагалі домашній арешт як вид покарання може мати певний превентивний вплив, оскільки у неповнолітнього обмежується воля, особа не може за власним бажанням залишати місця проживання, отже такий захід має каральний вплив. З іншого боку, не зважаючи на обмеження волі, неповнолітній знаходиться в сім'ї, продовжує навчання, тобто процес соціалізації особистості проходить не в місцях позбавлення волі. Проте обов'язково необхідно контролювати виконання цього покарання, а це можливо тільки за допомогою спеціальних цифрових датчиків, які використовуються, наприклад, у США, Великобританії. Наша країна до цього ще не готова, необхідні великі затрати для розробки та впровадження такої системи, а також необхідна значна кількість таких браслетів. Тому на теперішній час не доцільно запроваджувати такий вид покарання, як домашній арешт, хоча б він був дуже ефективним для неповнолітніх» [9, с. 195].

Вважаємо, що розглядати домашній арешт як вид саме кримінального покарання є недоцільним, оскільки ані про кару як таку, ані про виправний та виховний вплив у такому випадку мова йти не може, оскільки гарантія позитивного впливу з боку родини відсутня. Одночасно ніхто не може гарантувати, що неповнолітній не знаходитиметься вдома наодинці зі своїми думками та буде прагнути змінити своє життя на краще. Практика арешту та позбавлення волі включає в себе постійну цілеспрямовану роботу з неповнолітніми злочинцями, постійний контроль за їхньою поведінкою, аналіз тенденції до перевиховання. Домашній арешт — просто припинення (скоріш за все, тимчасове) злочинної діяльності та

утримання від вживання алкогольних напоїв та наркотиків, а також від спілкування з тими, хто має негативний вплив на неповнолітнього. Але при цьому суб'єктивне сприйняття підлітком своєї протиправної поведінки може залишатися без змін.

Справедливим є зауваження Т. В. Журавель про те, що «індивідуальна програма соціально-виховної роботи із засудженим має включати заходи, що дозволять забезпечити потреби засудженого, визначені на етапі оцінки, та сприятимуть його успішній ресоціалізації. Постійно має проводитися моніторинг процесу та оцінка результатів соціально-виховної роботи із засудженим, що відображається у ступені виправлення засудженого, зміні його ціннісних пріоритетів, планів тощо. На основі результатів моніторингу та оцінки мають вноситися відповідні корективи до індивідуальної програми роботи із засудженим» [10, с. 235].

Отже, застосування кримінально-правових заходів, пов'язаних із позбавленням волі неповнолітніх в Україні, залишається актуальною темою для наукових дискусій. Сучасний стан підліткової злочинності потребує або удосконалення існуючих положень щодо ізоляції неповнолітніх від суспільства, або усунення таких заходів із кримінального законодавства. Таким чином, доктрина кримінального права прагне подальших розробок та напрацювань у цій царині. Актуальним питанням може стати вдосконалення або усунення арешту як виду покарання для неповнолітніх. У цій частині необхідно вирішити питання дієвості арешту як одного з субінститутів покарання, встановлення віку, з якого його доцільно застосовувати до неповнолітніх, строку, протягом якого неповнолітній матиме можливість виправитися під час відбування зазначеного покарання тощо; необхідно вирішити чи розглянути практичну парадигму застосування до неповнолітніх покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк, можливість застосування довічного позбавлення волі; розглянути примусовий захід у вигляді направлення неповнолітніх до спеціальної навчально-виховної установи для дітей та підлітків до їх виправлення з метою або розробки нових умов застосування зазначеного заходу, або віднесення його до інших кримінально-правових інститутів.

Список використаних джерел

1. Панов М. І. Наука кримінального права і проблема її міждисциплінарних зв'язків / М. І. Панов, Г. М. Анісімов. *Юридична наука*. 2015. № 1. С. 133–142.
2. Северин О. О. Застосування до неповнолітніх заходів кримінально-правового характеру, не пов'язаних з позбавленням волі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Запоріжжя, 2009. 20 с.
3. Яровий А. О. Проблеми соціальної адаптації неповнолітніх, звільнених з виховно-трудових колоній: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Харків, 2002. 20 с.
4. Бурдін В. М. Особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право». Київ, 2002. 18 с.
5. Крестовська Н. М. Ювенальне право України: генезис та сучасний стан: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юридичних наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень». Одеса, 2008. 42 с.
6. Березовська Я. Л. Позбавлення волі в системі покарань неповнолітніх URL: <http://pravoznavec.com.ua/period/article/22743/%DF>.
7. Астемиров З. А. Уголовная ответственность и наказание несовершеннолетних. М.: Юрид. лит., 1970. 563 с.
8. Бурдін В. М. Арешт як вид кримінального покарання. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2003. С. 215–219.
9. Мирошніченко Н. М. Деякі пропозиції вдосконалення законодавства щодо заходів кримінально-правового впливу на неповнолітніх. *Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані*. Одеса, 2016. С. 189–207.

10. Журавель Т. В. Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми в установах пенітенціарної системи. Соціально педагогіка: навч. посібник / за заг. ред. О. В. Безпалько; авт. кол. О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко та ін. К.: Академвидав, 2013. С.217–236.

Назымко Егор Сергеевич,
первый проректор Донецкого юридического института МВД
Украины, доктор юридических наук,
старший научный сотрудник
(Донецкий юридический институт МВД Украины)

Обод Андрей Валентинович,
адъюнкт
(Донецкий юридический институт МВД Украины)

МЕРЫ УГОЛОВНО-ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРА, СВЯЗАННЫЕ С ЛИШЕНИЕМ СВОБОДЫ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ, В ДОКТРИНЕ УГОЛОВНОГО ПРАВА УКРАИНЫ

В статье рассматриваются современные подходы ученых к определению статуса мер уголовно-правового характера, связанных с лишением свободы несовершеннолетних в Украине. Анализируя отдельные положения указанных подходов и уголовного законодательства страны, автор выражает собственное мнение и предлагает пути решения тех или иных проблемных вопросов. Особое внимание уделяется институту краткосрочного лишения свободы.

Ключевые слова: несовершеннолетние, меры уголовно-правового характера, лишение свободы, арест, домашний арест, уголовное законодательство, ювенальный.

Nazymko Egor Sergeevich,
First Vice-rector of the Donetsk Law Institute of MIA of Ukraine,
Doctor of Law, Senior Researcher
(Donetsk Law Institute of MIA of Ukraine)

Obod Andrey Valentinovich,
adjunct
(Donetsk Law Institute of MIA of Ukraine)

CRIMINAL-LEGAL PROCEEDINGS RELATED TO THE IMMEDIATE RELEASE OF MINORS, UNDER THE CRIMINAL LAW OF UKRAINE

The article deals with modern approaches of scientists to determine the status of criminal-law measures related to the deprivation of juvenile will in Ukraine. Analyzing certain provisions of the above-mentioned approaches and criminal legislation of the country, the author expresses his own opinion and suggests ways of solving one or another problem issues. Special attention is paid to the institute of short-term imprisonment.

Key words: minors, measures of a criminal-law nature, deprivation of liberty, arrest, house arrest, criminal law, juvenile.

Надійшла до редколегії 27.11.2017